

ชุดความรู้ ๖

อักษรธรรมภาษาไทยอีสาน

เรียบเรียงโดย วัฒน ศรีสว่าง

ตอนที่ ๑ รูปลักษณ์อักษรธรรมอีสาน

ความนำ

อักษรธรรม ทางภาคเหนือเรียกว่า "อักษรตัวเมือง" ส่วนภาคอีสานเรียกว่า "อักษรธรรมอีสาน" ทั้งสองแบบมีลักษณะคล้ายกัน จากการศึกษาของนักวิชาการพบว่าเป็นตัวอักษรที่พัฒนามาจากอักษรมอญโบราณ ตัวอักษรที่มีรูปแบบเฉพาะ และเป็นอักษรที่ใช้เฉพาะกลุ่มชนภาคเหนือและภาคอีสานเท่านั้น ไม่ปรากฏอักษรชนิดนี้ในภาคกลางหรือภาคใต้เลย (เพ็ญพักตร์ ลิ้มสัมพันธ์. ๒๕๒๗ : ๑)

อักษรธรรมอีสาน มีการใช้ ๒ ลักษณะ คือ ใช้เขียน**ภาษาบาลี** และ ใช้เขียน**ภาษาถิ่นอีสาน** มีความแตกต่างกันทั้งพยัญชนะ สระ และอักษรวิธี ในช่วงแรกนี้จะเปรียบเทียบการใช้พยัญชนะและสระ เพื่อให้เห็นภาพรวมของรูปลักษณ์อักษรธรรมอีสาน ในช่วงต่อไปจะนำเสนออักษรวิธีของ**อักษรธรรมภาษาไทยอีสาน** และ**อักษรธรรมภาษาบาลี**

เปรียบเทียบพยัญชนะ สระ ที่ใช้เขียนภาษาบาลีกับภาษาถิ่นอีสาน

ภาษาบาลี	ภาษาถิ่นอีสาน
๑. พยัญชนะ มี ๕ วรรค และ เศษวรรค ๘ ตัว วรรค ก ฅ ๑ ๑ ฆ ๑ ก ข ค ฃ ง วรรค จ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ จ ฉ ช ฌ ญ วรรค ฎ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ วรรค ต ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ต ถ ท ฐ น วรรค ป ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ป ผ พ ภ ม เศษวรรค ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ย ร ล ว ส ห พ อ	๑. พยัญชนะ แบ่งเป็น ๓ หมู่ คือ อักษรกลาง ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ก จ ฉ ค ต บ ป อ อ อักษรต่ำ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ค ง ช ย ท น พ ฟ ม ร ล ว ส อักษรสูง ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ข ถ ผ ฝ ส ห สรุปคือ มีการสร้างเพิ่มให้พอกับเสียงภาษาถิ่น ๖ ตัว คือ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ขณะที่พยัญชนะภาษาบาลี ๘ ตัวไม่นิยมใช้ในการเขียนภาษาถิ่น ได้แก่ ฆ ฌ ญ ฎ ฏ ฐ ฒ หมายเหตุ ในวรรณกรรมอีสานส่วนมากจะมีคำปะปน กันทั้งภาษาถิ่นและบาลี ดังนั้นจึงมีการใช้ปะปนกันได้

สรุปรูปลักษณ์อักษรธรรมอีสานเรียงตามลำดับอักษรไทย

	ไทย	ตัวเต็ม	ตัวตาม		ไทย	ตัวเต็ม	ตัวตาม
๑	ก	ᨧ	ᨧ*	๒๑	บ	ᨧ	ᨧ
๒	ข	ᨧ	ᨧ*	๒๒	ป	ᨧ	ᨧ
๓	ค	ᨧ	ᨧ*	๒๓	ฝ	ᨧ	ᨧ*
๔	ฃ	ᨧ	ᨧ*	๒๔	ฝ	ᨧ	ᨧ*
๕	ง	ᨧ	ᨧ*	๒๕	พ	ᨧ	ᨧ*
๖	จ	ᨧ	ᨧ*	๒๖	ฟ	ᨧ	ᨧ*
๗	ฉ	ᨧ	ᨧ*	๒๗	ภ	ᨧ	ᨧ*
๘	ช	ᨧ	ᨧ*	๒๘	ม	ᨧ	ᨧ*
๙	ฅ	ᨧ	ᨧ*	๒๙	ย	ᨧ	ᨧ*
๑๐	ญ	ᨧ	ᨧ*	๓๐	ร	ᨧ	ᨧ*
๑๑	ฎ	ᨧ	ᨧ*	๓๑	ล	ᨧ	ᨧ*
๑๒	ฐ	ᨧ	ᨧ*	๓๒	ว	ᨧ	ᨧ*
๑๓	ฒ	ᨧ	ᨧ*	๓๓	ส	ᨧ	ᨧ*
๑๔	ท ด	ᨧ	ᨧ*	๓๔	ห	ᨧ	ᨧ*
๑๕	ณ	ᨧ	ᨧ*	๓๕	ฬ	ᨧ	ᨧ*
๑๖	ต	ᨧ	ᨧ*	๓๖	ย	ᨧ	ᨧ*
๑๗	ถ	ᨧ	ᨧ*	๓๗	ฮ	ᨧ	ᨧ*
๑๘	ท	ᨧ	ᨧ*	๓๘	อ	ᨧ	ᨧ*
๑๙	ธ	ᨧ	ᨧ*				
๒๐	น	ᨧ	ᨧ*				

หมายเหตุ อักษรธรรมอีสานไม่มีตัว ศ ษ เพราะภาษาบาลีไม่มีอักษร ๒ ตัวนี้ พยัญชนะพิเศษที่ใช้สำหรับเขียนอักษรสังโยค ได้แก่ ᨧ (ญญ) ᨧ (สส) ᨧ (ฐฐ) ᨧ (ชฉ) (โสรจ นามอ่อน. ๒๕๔๕) ศึกษารายละเอียดในชุดความรู้อักษรธรรมบาลี เรื่อง อักษรสังโยค

ตอนที่ ๒ อักษรวิธีอักษรธรรมภาษาไทยอีสาน

เรื่องที่ ๑ การประสมสระ แม่ ก กา

การประสมสระ แม่ ก กา มีการวางสระคล้ายภาษาไทย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ธรรม	ไทย	ตัวอย่าง	คำอ่าน
*:	อะ	๓: ๓: ๐: ๓	กะ นะ วะ พระ
*๑	อา	๑๑ ๑๑ ๑๑ ๑	ยา ตา วา วา
๐*	อิ	๑๑ ๑๑ ๑๑ ๑	มิ ปิ จิ อี
๑*	อึ	๑๑ ๑๑ ๑๑ ๑	ดี ผี อี
๑*	อึ	๑๑ ๑๑ ๑๑ ๑	ที ผี ตี สี่
๑*	อึ	๑๑ ๑๑ ๑๑ ๑	คือ มือ ผือ ลือ
*	อุ	๑๑ ๑๑ ๑๑	สุ ชู ชู
*	อุ	๑๑ ๑๑ ๑๑	สุ มู ชู
๑:	เอะ	๑๑: ๑๑: ๑๑:	เละ เปะ เตะ
๑*	เอ	๑๑ ๑๑ ๑๑	เส เซ เป
๑๑:	แอะ	๑๑๑: ๑๑๑: ๑๑๑:	แพะ แพะ แตะ
๑๑*	แเอ	๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑	แฮ แร แน
๑:	โอะ	๑๑: ๑๑: ๑๑:	โตะ โตะ โมะ
๑*	โอ	๑๑ ๑๑ ๑๑	โก โท โส
๑๑:	เอาะ	๑๑๑: ๑๑๑: ๑๑๑:	เเกาะ เมาะ เยาะ
*	ออ	๑๑ ๑๑ ๑๑ ๑๑	หมอ หนอ พอ หวอ
๑๑*	เออะ	๑๑ ๑๑ ๑๑	เพอะ เปอะ เลอะ
๑๑*	เออ	๑๑ ๑๑ ๑๑	เดอ เจอ เสอ
๑๑:	เอียะ	๑๑๑: ๑๑๑: ๑๑๑:	เพียะ เขียะ เหลียะ
๑๑*	เอีย	๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑	เมีย เจีย เหมีย

การประสมสระ แม่ ก กา (ต่อ)

๐*๖	อัวะ	อัว	อัว	อัว	ตัวะ	ยัวะ	หมัวะ
๐*๖	อัว	อัว	อัว	อัว	นัว	จัว	หลัว
๐*๖	เอือะ	เอือ	เอือ	เอือ	เขือะ	เลือะ	เหงือะ
๐*๖	เอือ	เอือ	เอือ	เอือ	เฮือ	เฮือ	เหลือ
๖*	ไอ	ไ	ไ	ไ	ไอ	ได	ไหม
๖*	เอา	เอา	เอา	เอา	เกา	เบา	เอา
*๖	อำ	อำ	อำ	อำ	ตำ	ขำ	หำ

คำย่อ

เป็นลักษณะคำพิเศษที่เขียนอย่างรวบรัด ไม่เหมือนกับการประสมคำทั่วไป เป็นอักษรวิธีอีกแบบหนึ่งของอักษรธรรมอีสานซึ่งไม่มีกฎเกณฑ์วางไว้ ต้องจดจำเป็นพิเศษ

คำย่อที่มักใช้ในการเขียนอักษรธรรมภาษาไทยอีสานมีมากมาย เช่น

อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว
ก็ข่า	ก็บ่	ก็ดี	กะท่า	คือว่า	ก็มี	กาตา	ก็มา	ก็ดี	ให้หา
อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว
ชะดี	ชะแด	ชื่อว่า	คุดรา	ได้อา	ดีหลี	ถะหนี่	แท้แด	บ่มี	บ่ดี
อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว
ผยา	ไปมา	พิว่า	แด	และ	และนา	ลีลา	สาลา	เสมอ	ใน
อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว
ได้ดี	ได้คุด	คุดกร	วาจา	ปาณา	บ่มา	บ่ไป	ดีมาก	มีมาก	ดีหลาย
อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว
มีว่า	แม่เมียบ	แล้ว	แล้วแด	ทว่า	เขาว่า	ไผว่า	ไผผู้	เอย	ไหลหลัง
อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว	อัว
อันว่า	คั้นว่า	แม่นว่า	มักว่า	เข้าของ	ทั้งหลาย	อัว	อัว	อัว	อัว

ฝึกอ่านคำที่ประสม แม่ ก กา

	๑		๒		๓		๔	
๑	ท:บ:	กะปะ	ชู้กัถาว	เหนื่อฟ้า	โงะม้ง	ใจเสี้ย	แอะแฉื่อ	แอะเกือ
๒	ช:ลั	มะลั	ลือ	คำวา	ช้งไฮ	เม็ยใหม่	ลือจู้	เสื่อกัมา
๓	ด:ด	ดิดู	ดวเวอ	กาเวา	ดวเวอ	ไกวคู	ดวเวอ	ดวเวอ
๔	ฟ:ข	ขยู่ตี	ชวเวอ	เมมาเหล้า	ดวเวอ	ภูเวา	ดวเวอ	ดวเวอ
๕	อ:อ	วิชา	เวอเวอ	เถ้าแก่	ดวเวอ	เหลาสอ	ดวเวอ	ดวเวอ
๖	ด:ด	ดวเวอ	ดวเวอ	พ่อแม่	ดวเวอ	เจ้าเกาะ	ดวเวอ	ดวเวอ
๗	ท:ท	เกะกะ	ดวเวอ	รือชา	ดวเวอ	เหาะมา	ดวเวอ	ดวเวอ
๘	ด:ด	เวลา	ดวเวอ	แจฝ่า	ดวเวอ	ผยาตี	ดวเวอ	ดวเวอ
๙	แอะ	แอะมา	ดวเวอ	ชื้อว่า	ดวเวอ	บาศรี	ดวเวอ	ดวเวอ
๑๐	บ:บ	ปีหน้า	ดวเวอ	อย่าหนี	ดวเวอ	บมีแล	ดวเวอ	ดวเวอ
๑๐๑	ด:ด	ตาดำ	ดวเวอ	ชื้อตัว	ดวเวอ	แลนะนา	ดวเวอ	ดวเวอ
๑๐๒	ว:ว	จำเอา	ดวเวอ	ใส่อ้ว	ดวเวอ	ดวเวอ	ดวเวอ	ดวเวอ
๑๐๓	เวอ	เข้านา	ดวเวอ	ไม้หลัว	ดวเวอ	ไปมา	ดวเวอ	ดวเวอ
๑๐๔	ด:ด	ปลาค้อ	ดวเวอ	หิ้วไป	ดวเวอ	ผิว่า	ดวเวอ	ดวเวอ
๑๐๕	ท:ท	ท้อเข้า	ดวเวอ	ยะโส	ดวเวอ	กะทำนา	ดวเวอ	ดวเวอ
๑๐๖	ด:ด	น้ำเน่า	ดวเวอ	โมโห	ดวเวอ	ศาลาปตี	ดวเวอ	ดวเวอ

ฝึกอ่านเพิ่มเติม

๑. อวเวอ	๒. เวอ	๓. เวอ
๖. เวอ	๗. เวอ	๘. เวอ
๙. เวอ	๑๐. เวอ	๑๑. เวอ
๑๒. เวอ	๑๓. เวอ	๑๔. เวอ
๑๕. เวอ	๑๖. เวอ	๑๗. เวอ

เรื่องที่ ๒ การประสมสระกับตัวสะกดแม่ กน

รูปลักษณะ ฃ * ตัว น เต็ม ตัว น เพียง

การประสมสระกับตัวสะกดแม่ กน มีหลักการดังนี้

๑. ปกติสะกดด้วยตัว น เพียง * ที่บรรทัดล่าง

ตัวอย่าง	ฃ	ฃ	ฃ	ฃ	ฃ	ฃ	ฃ	ฃ	ฃ
คำอ่าน	กน	กัน	กาน	บิน	ป็น	ป็น	เขน	เขน	ไชน

๒. ถ้าบรรทัดล่างไม่วาง เนื่องจากติดสระหรือตัวอักษรอื่น จึงสะกดด้วย ร

๒.๑ สระที่ติดได้แก่ * * * * * (อู อู ออ อัว อือ)

ตัวอย่าง	บร	มร	กร	บร	ร
คำอ่าน	บุน	สุน	อน	ยวน	เฮือน

๒.๒ ตัวอักษรที่ติดคืออักษรประสม (อักษรนำและอักษรควบกล้ำ) ได้แก่

ตัวอย่าง	ฃ	ฃ	ฃ	ฃ	ฃ	ฃ	ฃ	ฃ	ฃ
คำอ่าน	แหน่น	หมั่น	แหงน	เหลน	แหวน	ไหย่น	ควัน	เหลิน	พลัน

๓. ตัว ว เมื่อเป็นสระ และเป็นอักษรควบ มีข้อแตกต่างที่เครื่องหมายกำกับ ดังนี้

๓.๑ เมื่อเป็นสระ อัว แม่ ก กา	ฃ	ฃ	ฃ
	นัว	สัว	หัว

๓.๒ เป็นสระ อัว มีตัวสะกด	ฃ	ฃ	ฃ
	นวน	สวน	หวน

๓.๒ เป็นตัวควบ	ฃ	ฃ
	สวรรค์	หวัน

๔. สระที่มีตัว ว อ เป็นส่วนประกอบ ปกติจะเขียนด้วยตัวเพียง แต่เมื่อประสม

กับอักษรประสม จะเขียนด้วยตัวเต็ม เช่น

ตัวอย่าง	ฃ	ฃ	ฃ	ฃ	ฃ	ฃ
คำอ่าน	หลัว	หลวง	หลอน	เหลื่อ	เหลื่อง	เหมื่อง

๕. คำย่อในแม่ กน มี ๓ คำ คือ ฃ ฃ ฃ (อันว่า คันว่า แม่่นว่า)

รูปแบบการประสมสระกับตัวสะกดแม่ กน					
อักษรเดี่ยว	ตัวอย่าง	คำอ่าน	อักษรประสม	ตัวอย่าง	คำอ่าน
ก*	กั	ตน	*กั	กั	หมน
กั*	กั	บัน	*กั	กั	หวัน
กั*	กั	ขาน	*กั	กั	หวาน
กั*	กั	หिन	*กั	กั	หยิน
กั*	กั	ตั้น	*กั	กั	หลิน
กั*	กั	จัน	*กั	กั	หมัน
กั*	กั	ยัน	*กั	กั	หลิน
กั*	กั	หุน	*กั	กั	หยุน
กั*	กั	ปุน	*กั	กั	หวน
กั*	กั	เป็น	*กั	กั	เหลน
กั*	กั	แดน	*กั	กั	แหวน
กั*	กั	จอน	*กั	กั	โหนด
กั*	กั	อน	*กั	กั	หลอน
กั*	กั	สวน	*กั	กั	หงวน
กั*	กั	เวียน	*กั	กั	เหลียน
กั*	กั	เฮียน	*กั	กั	เหมียน
กั*	กั	เพิน	*กั	กั	เหวิน
กั*	กั	เกิน	*กั	กั	เหงิน

ฝึกอ่านคำที่ประสม มาตราแม่ กน

	๑		๒		๓	
๑	กึ๋น	กินขึ้น	ผ่าผู่	ผ่าผีน	แะ:อูจ	แะ:จวน
๒	กึ๋น	ดินโพน	ผู่	ผุ่นขึ้น	อูจ	ขวานปาน
๓	กึ๋น	โตนเด่น	อูจ	หมื่นแสน	อูจ	ขึ้นสวรรค์
๔	กึ๋น	เป็นใจ	อูจ	แม่นว่า	อูจ	กวนบ้าน
๕	กึ๋น	น้ำฝน	อูจ	หน้าอ่อน	อูจ	ฮ้านเก่า
๖	กึ๋น	ต้นตาล	อูจ	ออนซอน	อูจ	เขม่าควน
๗	กึ๋น	บ้านเฮา	อูจ	โหม่อน	อูจ	ปวนป่น
๘	กึ๋น	เข้าปุ่น	อูจ	หลอนว่า	อูจ	หมั้นสมร
๙	กึ๋น	บุญทาน	อูจ	อาสาน	อูจ	ดอนเดือน
๑๐	กึ๋น	ย่านสั้น	อูจ	บ้านเขื่อน	อูจ	เพื่อนหลิน
๑๑	กึ๋น	หลานหลน	อูจ	เขื่อนไฟ	อูจ	อินทรี
๑๒	กึ๋น	เป็นหมัน	อูจ	ไฟพน	อูจ	ปิ่น
๑๓	กึ๋น	หมั้นเพียร	อูจ	ต้นคูน	อูจ	นานเห็น
๑๔	กึ๋น	เขียนอ่าน	อูจ	หมูนหมอน	อูจ	หนีมาร
๑๕	กึ๋น	การงาน	อูจ	อรชวน	อูจ	บาคาน
๑๖	กึ๋น	ด้านหน้า	อูจ	ควรแล	อูจ	ฮารันยา

ฝึกอ่านเพิ่มเติม

๑. ผู่	ผู่
๒. ผู่	ผู่
๓. ผู่	ผู่
๔. ผู่	ผู่
๕. ผู่	ผู่
๖. ผู่	ผู่
๗. ผู่	ผู่
๘. ผู่	ผู่
๙. ผู่	ผู่
๑๐. ผู่	ผู่
๑๑. ผู่	ผู่
๑๒. ผู่	ผู่
๑๓. ผู่	ผู่
๑๔. ผู่	ผู่
๑๕. ผู่	ผู่
๑๖. ผู่	ผู่

เรื่องที่ ๓ การประสมสระกับตัวสะกดแม่ กง

รูปลักษณะ   ๕ *   ตัว ง เต็ม   ตัวเพ็อง   และไม้อังแล่น

การประสมสระกับตัวสะกดแม่ กง มีหลักการดังนี้

๑. ปกติสะกดด้วยตัว ง เพ็องล่าง

ตัวอย่าง	๕	๕	๕	๕
คำอ่าน	ก้ง	จ้ง	แขง	โคง

๒. ถ้าบรรทัดล่างไม่ว่างเนื่องจากติดสระอื่น จะสะกดด้วยตัวเพ็องบน

๒.๑ สระที่ติดได้แก่ * * * * * (อุ อู ออ อัว เอีย)

ตัวอย่าง	๕	๕	๕	๕	๕
คำอ่าน	ลุง	สูง	สอง	ยวง	เอียง

๒.๒ ถ้าติดอักษรประสม จะสะกดด้วยตัวเต็ม ยกเว้นสระอา จะสะกดด้วยตัวเพ็องล่าง

ตัวอย่าง	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕
คำอ่าน	แหง	โหมง	ห้ง	หล้ง	หว้ง	หมาง	กวาง

๒.๓ อักษรประสม เมื่อประสมกับสระ อัว ออ เอือ จะเปลี่ยนตัว ว ซ้อน และตัว อ เพ็องเป็นตัวเต็ม จึงสามารถสะกดด้วยตัว ง เพ็องล่างได้

ตัวอย่าง	๕	๕	๕
คำอ่าน	หลวง	หนอง	เหลือง

๓. เมื่อประสมกับตัวอักษรที่มีหางกีดขวางและติดสระล่าง จะสะกดด้วย ง เต็ม

ตัวอย่าง	๕	๕	๕
คำอ่าน	ฝุง	ฟุง	ยุง

๔. คำย่อในแม่ กง ได้แก่ ๕ อ่านว่า เข้าของ

ฝึกอ่านคำที่ประสม มาตราแม่ กง

	๑		๒		๓	
๑	ฌ์ดฺ	นั่งลง	ฌ์ดฺ	เหิงนาน	ดฺแถ	คนแกง
๒	ดฺดฺ	หลงไหล	ดฺดฺ	สานกะบุง	ดฺแถ	เจ้าแขวง
๓	ดฺดฺ	กิ่งไม้	ดฺดฺ	มุงเขื่อน	ดฺดฺ	แถดงไซ
๔	ดฺดฺ	ใหญ่สูง	ดฺดฺ	เพื่อนแพง	ดฺดฺ	ใบทองหลาง
๕	ดฺดฺ	ฝูงลิง	ดฺดฺ	แหงกว่า	ดฺดฺ	แต่งสร้าง
๖	ดฺดฺ	ชิงนาง	ดฺดฺ	สมองหนา	ดฺดฺ	นางโพง
๗	ดฺดฺ	กว้างไกล	ดฺดฺ	ขวางหน้า	ดฺดฺ	ทรงช้าง
๘	ดฺดฺ	ใต้เตียง	ดฺดฺ	นาเหมือง	ดฺดฺ	บั้งทิง
๙	ดฺดฺ	เขียงเหมี้ยง	ดฺดฺ	เสือกเสือก	ดฺดฺ	คินึงเถิง
๑๐	ดฺดฺ	นอนเสียง	ดฺดฺ	เสือกสง	ดฺดฺ	เค็งหนึ่ง
๑๐๑	ดฺดฺ	เคียงข้าง	ดฺดฺ	หลวงพระบาง	ดฺดฺ	กึ่งลง
๑๐๒	ดฺดฺ	กว้างผา	ดฺดฺ	ขวางเจ้า	ดฺดฺ	ฟองฟ้าง
๑๐๓	ดฺดฺ	อย่าตึง	ดฺดฺ	เข้าของ	ดฺดฺ	ใส่หนัง
๑๐๔	ดฺดฺ	หลังเบิ่ง	ดฺดฺ	หมองหม่น	ดฺดฺ	ทั้งนั้น

ฝึกอ่านเพิ่มเติม

๑. ไทอิดฌ์ดฺยาดฺดฺดฺ	๑๕. ดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺ
๒. ดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺ	๑๖. ดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺ
๓. ดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺ	๑๗. ดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺ
๔. ดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺ	๑๘. ดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺ
๕. ดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺ	๑๙. ดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺ
๖. ดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺ	๒๐. ดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺดฺ

เรื่องที่ ๔ การประสมสระกับตัวสะกดแม่ กก
 รูปลักษณะ ๓ ๘ * .* ตัว ก เต็ม ตัว ก ช้อน ไม้อั้น และจุดคู่

การประสมสระกับตัวสะกดแม่ กก มีหลักการดังนี้

๑. ใช้ไม้อั้น แทนตัว ก เมื่อประสมกับสระ

	ัว	ู	ู	ไ	ู	อ	ู
ตัวอย่าง	ัว	ู	ู	ไ	ู	อ	ู
คำอ่าน	จาก	ลูก	ลูก	โลก	ออก	พวก	เสีย
๒. สะกดด้วยตัวช้อน ใช้ได้กับสระในข้อ ๑ และสระอื่นๆ ยกเว้น ๘

ตัวอย่าง	ู	อ	ไ	ู	ู	อ	อ	อ	อ
คำอ่าน	จัก	จาก	โลก	ปีก	นีก	หก	เล็ก	เล็ก	เปือก
๓. ถ้าตำแหน่งว่างไม่ว่าง เพราะติดสระหรือตัวอักษรอื่น จะสะกดด้วยตัวเต็ม

ตัวอย่าง	อ	อ	อ	อ	อ	อ
คำอ่าน	หมก	หนก	หยก	เหล็ก	เงือก	หลก
๔. ใช้เครื่องหมาย "สองจุด" วางไว้ใต้อักษรหลัก ส่วนใหญ่ใช้กับสระเสียงสั้น

ตัวอย่าง	อ	อ	อ	อ	อ
คำอ่าน	จก	ลก	ปก	นก	หก
๕. คำย่อในแม่ กก ได้แก่ ู อ่านว่า "มักว่า"
๖. คำที่ประสม ๘ อาจพบว่าเขียนเป็น ๘

เช่น	อ	อ	เขียนเป็น	อ	อ
	(เล็ก	เหลือ)		(เล็ก	เหลือ)

รูปแบบการประสมสระกับตัวสะกดแม่ ก					
อักษรเดี่ยว	ตัวอย่าง	คำอ่าน	อักษรประสม	ตัวอย่าง	คำอ่าน
ก	ก	นก	ก	ก	หลก
ข	ข	ปัก	ข	ข	หลัก
ค	ค	มาก	ค	ค	หลาก
จ	จ	จิก	จ	จ	หลยิก
ช	ช	ปัก	ช	ช	หลลัก
ฉ	ฉ	ฝึก	ฉ	ฉ	หลหมัก
ซ	ซ	กัก	ซ	ซ	หลหนัก
ฌ	ฌ	บุก	ฌ	ฌ	หลมุก
ญ	ญ	บุก	ญ	ญ	หลหุก
ฎ	ฎ	เขก	ฎ	ฎ	หลเหล็ก
ฏ	ฏ	เขก	ฏ	ฏ	หลแหวก
ฐ	ฐ	ใจก	ฐ	ฐ	หลโยยก
ฑ	ฑ	ออก	ฑ	ฑ	หลลอก
ฒ	ฒ	สวก	ฒ	ฒ	หลมวก
ณ	ณ	เวียก	ณ	ณ	หลเหนียก
ด	ด	เหือก	ด	ด	หลเหลือก
ต	ต	เล็ก	ต	ต	หลเหย็ก
ถ	ถ	เล็ก	ถ	ถ	หลเหล็ก

หมายเหตุ คำว่า "จัก" เห็นเขียน ๒ อย่าง คือ จก จ

เรื่องที่ ๕ การประสมสระกับตัวสะกดแม่ กด

รูปลักษณะ ๕* ตัว ด เต็ม และตัว ด ช้อน

การประสมสระกับตัวสะกดแม่ กด มีหลักการดังนี้

๑. สะกดด้วยตัว ด ช้อน

ตัวอย่าง	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ
คำอ่าน	จัด	จาด	ไลด	ปัด	กิด	หัด	เหด	เล็ด

๒. ถ้าตำแหน่งว่างไม่ว่างเนื่องจากติดสระอื่น จะสะกดด้วยตัวเต็ม

๒.๑ สระที่ติด ได้แก่ ᨧ᩠ᩅ ᨧ᩠ᩅ ᨧ᩠ᩅ ᨧ᩠ᩅ ᨧ᩠ᩅ ᨧ᩠ᩅ

ตัวอย่าง	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ
คำอ่าน	กุด	กูด	กอด	กวด	เกียด	เกียด

๒.๒ สระ อัว ออ อือ ปกติจะเขียนด้วยตัวช้อนและตัวเพ็อง สะกดด้วยตัวเต็ม เมื่อประสมกับอักษรประสม จะเขียน ว อ ด้วยตัวเต็ม แล้วสะกดด้วยตัวช้อน

ตัวอย่าง	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ
คำอ่าน	นวนด	หลอด	เหมือด

๒.๓ สระอื่นๆ ที่ประสมกับอักษรประสม จะสะกดด้วยตัวเต็ม ยกเว้นสระอา

ตัวอย่าง	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ
คำอ่าน	หนีด	โหมด	หงัด	หลุด	หวิด	กวัด	พลัด	กวาด

รูปแบบการประสมสระกับตัวสะกดแม่ กด					
อักษรเดี่ยว	ตัวอย่าง	คำอ่าน	อักษรประสม	ตัวอย่าง	คำอ่าน
ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	กด	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	หลด
ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	ปัด	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	หลัด
ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	มาด	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	หลาด
ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	หิด	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	หวิด
ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	ปัด	ᨧ᩠ᩅ	ᨧ᩠ᩅ	หลัด

รูปแบบการประสมสระกับตัวสะกดแม่ กด (ต่อ)					
อักษรเดี่ยว	ตัวอย่าง	คำอ่าน	อักษรประสม	ตัวอย่าง	คำอ่าน
๓*๐	๓๓๑๑	พืด	๐*๑	๓๓๑	หมืด
๓*๑	๓๓๑๒	กืด	๑*๑	๓๓๑	หนืด
๓*๒	๓๓๑๓	ปืด	๒*๑	๓๓๑	หมุด
๓*๓	๓๓๑๔	ปืด	๓*๑	๓๓๑	หูด
๓*๔	๓๓๑๕	เขด	๔*๑	๓๓๑	เหล็กด
๓*๕	๓๓๑๖	แฮด	๕*๑	๓๓๑	แหงด
๓*๖	๓๓๑๗	ไผด	๖*๑	๓๓๑	ไหยด
๓*๗	๓๓๑๘	อดด	๗*๑	๓๓๑	หลอด
๓*๘	๓๓๑๙	สวด	๘*๑	๓๓๑	หมวด
๓*๙	๓๓๑๐	เวียด	๙*๑	๓๓๑	เหนียด
๓*๑๐	๓๓๑๑	เหือด	๑๐*๑	๓๓๑	เหมือด
๓*๑๑	๓๓๑๒	เล็ด	๑๑*๑	๓๓๑	เหม็ด
๓*๑๒	๓๓๑๓	เกิด	๑๒*๑	๓๓๑	เหล็กด

หมายเหตุ อาจารย์มนัส สุขสาย (มหาชนก ๒๕๔๔) สะกดแม่กด ด้วย ตัว ส เพียง เช่น

๓๓๑	องอาจ	๓๓๑	ปัตตุฆาต
๓๓๑	เทศ	๓๓๑	ศิษย์
๓๓๑	เทศ	๓๓๑	มิจณา
๓๓๑	นักปราชญ์	๓๓๑	สังเวช
๓๓๑	อลัชชี	๓๓๑	โยชน์

บางคำสะกดด้วย ข เช่น ๓๓๑ (ราช)

และเขียน "กษัตริย์" ได้ ๓ แบบ คือ

๓๓๑ ๓๓๑ ๓๓๑

ฝึกอ่านคำที่ประสม มาตราแม่ กด

	๑		๒		๓	
๑	บวตฺ	ปากด	บวตฺ	หมากเผ็ด	บวตฺ	หมากหุด
๒	บวตฺ	มดแดง	บวตฺ	เพาะเห็ด	บวตฺ	หุดจี้
๓	บวตฺ	กวัดแกว่ง	บวตฺ	เจ็ดขีด	บวตฺ	ผิเผด
๔	บวตฺ	แกงเขียวด	บวตฺ	หมากหวีด	บวตฺ	เอ็ดโพด
๕	บวตฺ	เบียดเบียน	บวตฺ	ฮืดคอง	บวตฺ	ประโยชน์
๖	บวตฺ	วาดเขียน	บวตฺ	สองจุด	บวตฺ	หยุดยา
๗	บวตฺ	เหลี่ยนบาท	บวตฺ	ดุดแย้ง	บวตฺ	ปวดขา
๘	บวตฺ	นักปราชญ์	บวตฺ	แกงจืด	บวตฺ	ปลาหลด
๙	บวตฺ	เป็นพยาธิ	บวตฺ	ชืดขาด	บวตฺ	กวดพยาธิ
๑๐	บวตฺ	พลาดไป	บวตฺ	สามารถ	บวตฺ	กวดบ้าน
๑๐๑	บวตฺ	ยึดไว้	บวตฺ	สาดฝ่อ	บวตฺ	วันพุธ
๑๐๒	บวตฺ	ขนาดใหญ่	บวตฺ	มือกุด	บวตฺ	ลดชุด
๑๐๓	บวตฺ	ไล่เปิด	บวตฺ	ตอกหมุด	บวตฺ	หมอนซิด
๑๐๔	บวตฺ	ตอกเกด	บวตฺ	คุดลาก	บวตฺ	อาทิตย์

ฝึกอ่านเพิ่มเติม

๑. บวตฺบวตฺบวตฺบวตฺบวตฺ	๑๑. บวตฺบวตฺบวตฺบวตฺบวตฺ
๒. บวตฺบวตฺ บวตฺบวตฺ	๑๒. บวตฺบวตฺบวตฺบวตฺบวตฺ
๓. บวตฺบวตฺบวตฺบวตฺ	๑๓. บวตฺบวตฺบวตฺบวตฺ
๔. บวตฺบวตฺบวตฺบวตฺ	๑๔. บวตฺบวตฺบวตฺบวตฺ
๕. บวตฺบวตฺ บวตฺบวตฺ	๑๕. บวตฺบวตฺบวตฺบวตฺ
๖. บวตฺบวตฺบวตฺบวตฺ	๑๖. บวตฺบวตฺบวตฺบวตฺ
๗. บวตฺบวตฺบวตฺบวตฺ	๑๗. บวตฺบวตฺบวตฺบวตฺ
๘. บวตฺบวตฺบวตฺบวตฺ	๑๘. บวตฺบวตฺบวตฺบวตฺ

เรื่องที่ ๖ การประสมสระกับตัวสะกดแม่ กบ

รูปลักษณะ บ ุ * ุ ุ ตัว บ เต็ม ตัว บ ช้อน และ ตัว บ เพียง

การประสมสระกับตัวสะกดแม่ กบ มีหลักการดังนี้

๑. สระกดด้วยตัวเพียง

ตัวอย่าง	อึ	อู๋	อู	โง	อู๋	อู	อู๋
คำอ่าน	จบ	จับ	จาบ	โอบ	ดิบ	ลึบ	เห็บ

๒. ถ้าตำแหน่งล่างไม่ว่าง เพราะติดสระหรือตัวอักษรอื่น จะสะกดด้วยตัวเต็ม

๒.๑ สระที่ติด คือสระ ออ อัว เอีย เอือ

ตัวอย่าง	อูบ	อูบ	อูบ	อูบ
คำอ่าน	กอบ	กอบ	เกียบ	เกือบ

๒.๒ สระ อัว ออ เอือ ปกติจะเขียนด้วยตัวเพียง (ดู ๒.๑)

เมื่อประสมกับอักษรประสม จะเขียน ว อ ด้วยตัวเต็ม แล้วสะกดด้วยตัวเพียง

ตัวอย่าง	อูบ	อูบ	อูบ
คำอ่าน	หยอบ	หลอบ	เขมีอบ

๒.๓ ถ้าติดอักษรประสม จะสะกดด้วยตัวเต็ม

ตัวอย่าง	อูบ	อูบ	อูบ	อูบ	อูบ
คำอ่าน	หลึบ	หนึบ	หยับ	หลุบ	สนับ

๒.๔ สระ อู อู อาจสะกดด้วยตัวเพียง

ตัวอย่าง	อู	อู	อู	อู
คำอ่าน	หุบ	กูป	กูป	อูบ

หรือสะกดด้วยตัวเต็มก็ได้

ตัวอย่าง	อู	อู	อู	อู
คำอ่าน	หุบ	กูป	กูป	อูบ

รูปแบบการประสมสระกับตัวสะกดแม่ กบ					
อักษรเดี่ยว	ตัวอย่าง	คำอ่าน	อักษรประสม	ตัวอย่าง	คำอ่าน
ก	ก	กบ	ก	กบ	หลบ
บ	บ	บับ	บ	บับ	หลับ
ม	ม	มาบ	ม	มาบ	หลาบ
ห	ห	หีบ	ห	หีบ	หลีบ
ด	ด	ดีบ	ด	ดีบ	หลีบ
ล	ล	ลึบ	ล	ลึบ	หลึบ
ค	ค	คึบ	ค	คึบ	หลึบ
พ	พ	พุบ	พ	พุบ	หลุบ
ช	ช	ชึบ	ช	ชึบ	หลุบ
เจ	เจ	เจีบ	เจ	เจีบ	หลึบ
แก	แก	แกบ	แก	แกบ	หลาบ
โก	โก	โกบ	โก	โกบ	หลาบ
ห	ห	หอบ	ห	หอบ	หลอบ
ส	ส	สบ	ส	สบ	หลาบ
ท	ท	ทือบ	ท	ทือบ	หลือบ
เ	เ	เือบ	เ	เือบ	หลือบ
เ	เ	เือบ**	เ	เือบ	หลือบ
เ	เ	เือบ	เ	เือบ	หลือบ
เ	เ	เือบ	เ	เือบ	หลือบ

หมายเหตุ

๑. คำ "หมอบ หลอบ" อาจสะกดด้วยตัว บ ซ้อนก็ได้ เช่น **หมอบ** **หลอบ**

๒. คำที่ประสม "เือบ" ในหนังสือต่างๆ มักเขียนเป็น "เือบ" เช่น

เือบ เือบ เขียนเป็น **เือบ** **เือบ** เป็นต้น
 (เือบ เือบ) (เือบ เือบ)

ដក់អានកាំប្រសម មាត្រាម៉ែ កប

	១		២		៣	
១	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប
២	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប
៣	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប
៤	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប
៥	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប
៦	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប
៧	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប
៨	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប
៩	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប
១០	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប
១១	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប
១២	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប
១៣	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប
១៤	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប
១៥	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប
១៦	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប
១៧	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប
១៨	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប
១៩	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប
២០	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប	ឡើង	ក្រប

ដក់អានប្រើប្រាស់

- ១. ឡើងក្របឡើងក្រប
- ២. ឡើងក្របឡើងក្រប
- ៣. ឡើងក្របឡើងក្រប
- ៤. ឡើងក្របឡើងក្រប
- ៥. ឡើងក្របឡើងក្រប
- ៦. ឡើងក្របឡើងក្រប
- ៧. ឡើងក្របឡើងក្រប
- ៨. ឡើងក្របឡើងក្រប
- ៩. ឡើងក្របឡើងក្រប
- ១០. ឡើងក្របឡើងក្រប
- ១១. ឡើងក្របឡើងក្រប
- ១២. ឡើងក្របឡើងក្រប
- ១៣. ឡើងក្របឡើងក្រប
- ១៤. ឡើងក្របឡើងក្រប
- ១៥. ឡើងក្របឡើងក្រប
- ១៦. ឡើងក្របឡើងក្រប
- ១៧. ឡើងក្របឡើងក្រប
- ១៨. ឡើងក្របឡើងក្រប
- ១៩. ឡើងក្របឡើងក្រប
- ២០. ឡើងក្របឡើងក្រប

เรื่องที่ ๗ การประสมสระกับตัวสะกดแม่ กม

รูปลักษณะ **ก * ค** ตัว ม เต็ม ม ช้อน และ ม เพียง

การประสมสระกับตัวสะกดแม่ กม มีหลักการดังนี้

๑. อักษรเดี่ยว สะกดด้วยตัวเพียง เช่น

อักษรธรรม	ก	ค	ค	ค	ค	ค	ค
คำอ่าน	กม	กม	กม	กม	กม	กม	กม

๒. ถ้าตำแหน่งว่างไม่ว่างเนื่องจากติดสระล่าง จะสะกดด้วยตัวเต็ม

สระที่ติด คือสระ	อ	อ	อ	อ	อ	อ	อ
อักษรธรรม	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก
คำอ่าน	กม	กม	กม	กม	กม	กม	กม

๓. อักษรประสม จะสะกดด้วยตัวเต็ม ยกเว้นสระ อา สะกดด้วยตัวเพียง เช่น

อักษรธรรม	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก
คำอ่าน	กม	กม	กม	กม	กม	กม	กม	กม

๔. สระ ออ ออ ออ ปกติจะเขียนด้วยตัวเพียง และสะกดด้วยตัวเต็ม (ดู ๒)

แต่เมื่อประสมกับอักษรประสม จะเขียน ก อ ด้วยตัวเต็ม แล้วสะกดด้วยตัวเพียง

อักษรธรรม	ก	ก	ก
คำอ่าน	กม	กม	กม

รูปแบบการประสมสระกับตัวสะกดแม่ กม					
อักษรเดี่ยว	ตัวอย่าง	คำอ่าน	อักษรประสม	ตัวอย่าง	คำอ่าน
ก	ก	กม	ก*	ก	กม
ค	ค	กม*	-	-	-
ค	ค	กม	ค*	ค	กม
ค	ค	กม**	ค*	ค	กม
ค	ค	กม	ค*	ค	กม

รูปแบบการประสมสระกับตัวสะกดแม่ กม (ต่อ)					
๐	๐	คิม	๐	๐	หนีม
๑	๑	ลิม	๑	๑	หลีม
๒	๒	ทุม	๒	๒	หยม
๓	๓	จุม	๓	๓	หลุม
๔	๔	เคิม	๔	๔	เหนิม
๕	๕	แกม	๕	๕	แหนม
๖	๖	โกม	๖	๖	โฮยม
๗	๗	หอม	๗	๗	หลอม
๘	๘	สวม	๘	๘	หวม
๙	๙	เทียม	๙	๙	เหลียม
๐	๐	เอื่อม***	๐	๐	เหลื่อม
๑	๑	เลิม	๑	๑	เหมิม
๒	๒	เติม	๒	๒	เหมิม

หมายเหตุ

- คำ *๒ ใช้เฉพาะคำที่มาจากภาษาบาลีเท่านั้น เช่น
 ๐ (กม)   ๐ (ทมเทศนา)
 ส่วนคำที่ออกเสียง อ่า ที่เป็นภาษาถิ่น ใช้สระ ๐ เช่น
 ๐ ๐   ๐ ๐   ๐ ๐   ๐ ๐   ๐ ๐
 คำข่า   กำมือ   ซ้อฮ่า   ทำนา   กะทำดี
- คำ ๒ ๒ ๕ อาจอ่านว่า หิม หรือ หมี   หิม หรือ หมี
 แหม หรือ แหม ขึ้นอยู่กับใจความของเรื่องเป็นสำคัญ
- คำที่ออกเสียง "เอื่อม" อาจเขียนเป็น "เอิม" เช่น
 ๐ ๐   เขียนเป็น ๐ ๐
 (เลื่อม เหลื่อม)   (เลิม เหลิม)

เรื่องที่ ๘ การประสมสระกับตัวสะกดแม่ เกย

รูปลักษณะ ๒ *๑ *๑ ตัว ย เต็ม และ ย เพ็องสองแบบ

การประสมสระกับตัวสะกดแม่ เกย จะสะกดด้วยตัว ย เพ็องในทุกกรณี

รูปแบบการประสมสระกับตัวสะกด แม่ เกย					
อักษรเดี่ยว	ตัวอย่าง	คำอ่าน	อักษรประสม	ตัวอย่าง	คำอ่าน
*๑	ย๑	ยาย	*๑	ย๑	หลาย
๑	ย๑	มีย	๑	ย๑	หมี่ย
๑	ย๑	ลีย	๑	ย๑	หลีย
๑	ย๑	ทุย	๑	ย๑	หญุย
๑	ย๑	จุย	๑	ย๑	หลุย
๑	ย๑	โกย	๑	ย๑	โหญย
๑	ย๑	สวย	*๑	ย๑	หมวย
๑	ย๑	เอ็อย	๑	ย๑	เห็ล็อย
๑	ย๑	เลย	๑	ย๑	หญย
๑	ย๑	เตย	๑	ย๑	เสวย

หมายเหตุ

๑. มีบางสระที่ไม่มีศัพท์คำใดในภาษาไทยอีสานที่สะกดด้วยแม่ เกย

๒. คำย่อในแม่ เกย คือ ๑ อ่านว่า ทั้งหลาย

๓. มีสัญลักษณ์พิเศษที่ใช้เขียนสระออย คือ ๑ เช่น

๑ ๑ ๑ ๑ (ช้อย สอຍ นอຍ หลอຍ)

ดังนั้น ในการเขียนอักษรธรรม จึงใช้สัญลักษณ์นี้ในการเขียนสระ "ออย" เสมอ

๔. บางตำรา เขียน ย เพ็อง อย่างนี้ ๑

๕. ตัว ย เพ็อง นอกจากใช้เป็นตัวสะกดแล้ว ยังใช้เป็นสระ "เอ็ย" ด้วย

เช่น ๑ ๑ (เขียน เอ็ยง)

๖. ฝึกอ่าน แม่ เกย อยู่รวมกับ แม่ เกอว ในเรื่องต่อไป

เรื่องที่ ๙ การประสมสระกับตัวสะกดแม่ เกอว

รูปลักษณะ ◯ ◯* ตัว ว เต็ม และ ว ช้อน

การประสมสระกับตัวสะกดแม่ เกอว มีหลักการดังนี้

๑. อักษรเดี่ยว สะกดด้วยตัว ว ช้อน เช่น

อักษรธรรม	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
คำอ่าน	จาว	หิว	คิ้ว	เหว	แกว

๒. อักษรประสม จะสะกดด้วยตัว ว เต็ม ยกเว้นสระ อา สะกดด้วยตัว ว ช้อน เช่น

อักษรธรรม	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
คำอ่าน	หลิว	หิงว	โหยว	หลาว	หนาว

รูปแบบการประสมสระกับตัวสะกด แม่ เกอว					
อักษรเดี่ยว	ตัวอย่าง	คำอ่าน	อักษรประสม	ตัวอย่าง	คำอ่าน
*๑	๑๐	ยาว	*๑	๑๐	หลาว
๑*	๑๐	หิว	๑*	๑๐	หยิว
๑*	๑๐	ชิว*	*๑	๑๐	หลิว
๑*	๑๐	เร้ว	๑*	๑๐	หลว
๑*	๑๐	แหว	๑*	๑๐	หลว
๑*	๑๐	โยว	๑*	๑๐	โหยว
*๑	๑๐	เที้ยว	*๑	๑๐	หลยิว
๑*	๑๐	เกิว	๑*	๑๐	หลยิว

หมายเหตุ

๑. มีบางสระที่ไม่มีศัพท์คำใดในภาษาไทยอีสานที่สะกดด้วยแม่ เกอว

๒. คำย่อในแม่ เกอว คือ ๑๐ อ่านว่า แล้ว

๓. ๑๐ ๑๐ ๑๐ อาจอ่านเป็น ชิว หรือ ขิว สิว หรือ สวี หิว หรือ หวี

ต้องพิจารณาตามใจความของเรื่องเป็นสำคัญ

ដឹកអានគ្រឹះស្ថាន មាត្រាដំបូង ក្រុម និង ក្រុម

	១	២	៣
១	ដងខ្លា	ដងខ្លា	ដងខ្លា
២	ដងខ្លា	ដងខ្លា	ដងខ្លា
៣	ដងខ្លា	ដងខ្លា	ដងខ្លា
៤	ដងខ្លា	ដងខ្លា	ដងខ្លា
៥	ដងខ្លា	ដងខ្លា	ដងខ្លា
៦	ដងខ្លា	ដងខ្លា	ដងខ្លា
៧	ដងខ្លា	ដងខ្លា	ដងខ្លា
៨	ដងខ្លា	ដងខ្លា	ដងខ្លា
៩	ដងខ្លា	ដងខ្លា	ដងខ្លា
១០	ដងខ្លា	ដងខ្លា	ដងខ្លា
១១	ដងខ្លា	ដងខ្លា	ដងខ្លា
១២	ដងខ្លា	ដងខ្លា	ដងខ្លា
១៣	ដងខ្លា	ដងខ្លា	ដងខ្លា
១៤	ដងខ្លា	ដងខ្លា	ដងខ្លា
១៥	ដងខ្លា	ដងខ្លា	ដងខ្លា
១៦	ដងខ្លា	ដងខ្លា	ដងខ្លា
១៧	ដងខ្លា	ដងខ្លា	ដងខ្លា
១៨	ដងខ្លា	ដងខ្លា	ដងខ្លា

ដឹកអានបន្ថែម

១. ដងខ្លាដងខ្លាដងខ្លា	៧. ដងខ្លាដងខ្លាដងខ្លា
២. ដងខ្លាដងខ្លាដងខ្លា	៨. ដងខ្លាដងខ្លាដងខ្លា
៣. ដងខ្លាដងខ្លាដងខ្លា	៩. ដងខ្លាដងខ្លាដងខ្លា
៤. ដងខ្លាដងខ្លាដងខ្លា	១០. ដងខ្លាដងខ្លាដងខ្លា
៥. ដងខ្លាដងខ្លាដងខ្លា	១១. ដងខ្លាដងខ្លាដងខ្លា
៦. ដងខ្លាដងខ្លាដងខ្លា	១២. ដងខ្លាដងខ្លាដងខ្លា
	១៣. ដងខ្លាដងខ្លាដងខ្លា
	១៤. ដងខ្លាដងខ្លាដងខ្លា
	១៥. ដងខ្លាដងខ្លាដងខ្លា
	១៦. ដងខ្លាដងខ្លាដងខ្លា
	១៧. ដងខ្លាដងខ្លាដងខ្លា
	១៨. ដងខ្លាដងខ្លាដងខ្លា